הלכה · משנה תורה · מפרשים · ציוני מהר״ן · ספר קורבנות

ציוני מהר"ן על משנה תורה, הלכות תמורה

רבי נחום אש

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

ציוני מהר"ן על משנה תורה, הלכות תמורה

רבי נחום אש

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/ציוני-מהרן-על-משנה-תורה-הלכות-תמורה/
הקובץ נוצר ב־17 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק ג 4
הלכה א 4
הלכה ב 4
הלכה ד 4

פרק ג

הלכה א

תמורת הבכור והמעשר אינם קרבים לעולם שנאמר בבכור לה' הוא מפי השמועה למדו הוא קרב ואין תמורתו קריבה. וכתב הכ"מ משנה בפ"ג דתמורה דף כ"א. ועי' בלח"מ שכתב במסכת תמורה דף כ"א מפיק לה בגמרא מקודש הם ורבינו דמפיק ליה מהאי קרא אולי היה בגירסתו כן ע"כ, ודבריו תמוהין דלהדיא מבואר בתמורה דף ה' ע"ב דאביי ורבא ילפי להו מדכתיב לה' הוא וכ"ה ג"כ בתו"כ ס' בחוקותי פרשתא ח' ברייתא ט' אם שור אם שה לה' הוא הוא קרב ואין תמורתו קרבה:

הלכה ב

תמורת הבכור לכהנים ותמורת המעשר לבעלים וכשם שאין פודין בכור ומעשר שנפל בהם מום כמ"ש בהל' איסורי המזבח כך אין פודים תמורתן. וכתב הכ"מ תמורת הבכור כו' עד כך אין פודין תמורתן, משנה בפ"ג דתמורה דף כ"א. וכונתו למאי דאיתא שם במשנה ויש להם פדיון ולתמורותיהן פדיון חוץ מן הבכור והמעשר, אבל באמת לא זהו מקור דברי רבינו בהלכה זו, ודין זה שכתב רבינו הוא בעיא דאיפשיטא בזבחים דף ע"ה ע"ב, דבעי שם רמב"ח בכור אינו נפדה תמורתו מהו בכור אינו נשקל בליטרא תמורתו מהו אמר רבא תניא בכור ומעשר משהוממו עושין תמורה ותמורתן כיוצא בהן ומכאן הוא מקור דברי רבינו והמשנה דתמורה שם דקתני חוץ מן הבכור ומעשר ע"כ דלא קאי אלא אבכור ומעשר עצמן ולא אתמורתן כמש"כ התוס' שם בזבחים ד"ה בכור וז"ל, והא דתנן בתמורה בפ' אלו קדשים דף כ"א, כל הקדשים יש להם פדיון ולתמורותיהן פדיון חוץ מן הבכור והמעשר לאו אתמורתן קאי ע"ש:

הלכה ד

המקדיש בעלת מום כו' ונפדית והמיר בה אחר שנפדית כו'. עי' בלח"מ ודבריו תמוהין מאוד שהרי דברי רבינו הם גמ' ערוכה בבכורות דף ט"ו ע"ב תניא כוותיה דר"ש קדשים שקדם מום קבוע להקדשן כו' אבל קדם הקדשן את מומן או מום עובר להקדשן ולאחר מכאן נולד מום קבוע וכו' ובין לפני פדיונן בין לאחר פדיונן עושין תמורה. ושם בדף ט"ז ע"א, אר"נ א"ר בר אבוה ותמורתו לאחר פדיונו מתה מ"ט היכי ליעבד לקרבוה מכח קדושה דחויה קאתיא, ליפרקה לא אלימא למיתפס פדיונה הלכך מתה ע"כ. והרי כל דברי רבינו מבוארין בגמ' וקו' הלח"מ הקשו התוס' שם וז"ל. וא"ת מ"ש מולדות דאיעבור ואיתילוד לאחר פדיונן דחשבינן לעיל ולד צבי ואיל. וי"ל דולדות אין בהם קדושה אלא

מכח אמן וכיון שניפדית פקעה קדושתו לגמרי כו' אבל תמורה כיון דגלי קרא שחלה על בע"מ קבוע חלה ה"ה לאחר פדיונה ע"ש. ולפ"מ שדקדקו התוס' מלשון רש"י שם דמ"מ חלוק דין תמורה דלפני פדיונה מלאחר פדיונה לענין קרבה דתמורה דלפני פדיונה קרבה ג"כ, א"כ י"ל דגם דברי רש"י בחולין שהביא הלח"מ שכתב דעושין תמורה קודם פדיונן כוונתו לענין קרבה דלאחר פדיונה אינה קרבה, אבל שלא יהא נתפס בתמורה זה לא יאמר אדם מעולם דהוא גמ' ערוכה. וביותר יש להתפלא על הלח"מ שהרי הוא עצמו הביא הגמרא דאמרינן דוולדן אסור היינו דאיעבר לפני פדיונן והוא בריש ע"ב שם. ואיך לא זכר ששם באותו עמוד עצמו איתא לענין תמורה להיפך וצ"ע. עכ"פ דברי רבינו מבוארין: